શ્રી શત્રુંજય – મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

શત્રુંજય એકેડમી, શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામી જૈન મંદિર, સ્ટેશન રોડ, ચાળીસગામ – ૪૨૪ ૧૦૧.

सा विद्या या विमुक्तये — સમ્યગ્ જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

સમ્યગ્જ્ઞાન વિશારદ

Answer - Sheet

અભ્યાસક્રમ ક્રં : ૮

◆◆◆ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ◆◆◆

એનરોલમેન્ટ નંબર ______ 7 ગામ ______

વિદ્યાર્થીનું નામ ______

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	પરમાત્મભક્તિ
(૨)	અષ્ટમંગલાદિ
(૩)	શ્રી ઔપપાતિકસૂત્ર
(૪)	ગોવિંદશાહે
(૫)	ક્રિમાહાર દ્વાર
(૬)	ક્ષાયિક ભાવ
(૭)	ધ્રુવઅધ્રુવ
(૮)	ઉદ્ઘોષણા
(૯)	નિર્મળતા
(૧૦)	નાગડા
(૧૧)	મનવાળા
(૧૨)	સાત્વિક આરાધક
(૧૩)	કલ્યાણભાએ
(૧૪)	મંદઉર
(૧૫)	વૈમાનિક
(૧૬)	નિદ્રા તથા પ્રચલા
(૧૭)	આત્મિક બોધ
(૧૮)	પક્ષાપક્ષી
(૧૯)	આગતિ
(૨૦)	યુગાદિદેવ ચારિત્ર

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	જ્યોતિષ દેવોનું
(૨)	વાદીદેવસૂરિ
(૩)	જિનાગમોમાં
(૪)	ડાબા હાથમાં
(૫)	૧૨મા ક્ષીણમોહ
(૬)	સૂક્ષ્મ સ્થાવર
(૭)	જિનકલશ
(૮)	શ્રી સૂત્રકૃતાંગ સૂત્રમાં
(૯)	અદ્‌ભુત જિનાલય
(૧૦)	માથે
(૧૧)	સંજ્ઞારહિત
(૧૨)	ઉત્કૃષ્ટ શુદ્ધિને
(૧૩)	મુંગી પદૃણના
(૧૪)	કોણિક રાજાએ
(૧૫)	દૃષ્ટિવાદોપદેશિકી
(૧૬)	હું
(૧૭)	કરે છે.
(૧૮)	ઉપદેશીકી
(૧૯)	નપુંસક
(૨૦)	ત્વચ્ચર

Items (૫)–(૧૪) of the third column:

(૫)	ભજના
(૬)	પુરુષવેદ
(૭)	સ્થાવર
(૮)	ધારણ કરીને
(૯)	મૌસક
(૧૦)	ભણનાર પંડિતો
(૧૧)	અંતરાય કર્મ
(૧૨)	પુણ્યશાળીઓ
(૧૩)	વિકલેન્દ્રિય
(૧૪)	હોવું નથી
(૧૫)	દીર્ઘ

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	ભય છે
(૨)	ધારણ કરે છે
(૩)	બોલે છે
(૪)	ચાર

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	૯	(૬)	૪
(૨)	૬	(૭)	૨
(૩)	૭	(૮)	૫
(૪)	૧	(૯)	૩
(૫)	૧૦	(૧૦)	૮

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	૧૬
(૨)	૩૬
(૩)	૧૨૫૬
(૪)	૫
(૫)	૨૦
(૬)	૧૮
(૭)	૭
(૮)	૧૬ અંગુલ
(૯)	૧૩
(૧૦)	3

પ્રશ્ન-૬ ✓ કે ✗ / પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર

	પ્રશ્ન-૬ ✓ કે ✗		પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર
(૧)	✓	(૧)	૨૧
(૨)	✗	(૨)	૧૨
(૩)	✗	(૩)	૧૯
(૪)	✓	(૪)	૧૪
(૫)	✗	(૫)	૨૪
(૬)	✓	(૬)	૪
(૭)	✓	(૭)	૯
(૮)	✗	(૮)	૧૬
(૯)	✗	(૯)	૨
(૧૦)	✓	(૧૦)	૧૦

પ્રશ્ન. ૧-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન. ૨-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન. ૩-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન. ૪-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન. ૫-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન. ૬-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન. ૭-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન. ૮-મેળવેલ ગુણ	=	કુલ ગુણ

રીમાર્ક ______ તપાસનારની સહી ______

પ્રશ્ન - ૮

૧. પુણ્યશાળીઓ જિનેશ્વરની સ્નાત્રક્રિયા પ્રસંગે વિવિધ પ્રકારનાં નૃત્યો કરે છે, રત્ન અને પુષ્પની વર્ષા કરે છે, અષ્ટમંગલાદિનું આલેખન કરે છે તથા માંગલિક સ્તોત્રો ગાય છે અને તીર્થંકરના વંશના ગોત્રો, નામો તથા મંત્રો બોલે છે. (૨૦) અખિલ વિશ્વનું કલ્યાણ થાઓ, પ્રાણીઓ પરોપકારમાં તત્પર બનો, વ્યાધિ-દુઃખ-દૌર્મનસ્યાદિ નાશ પામો અને સર્વસ્થળે મનુષ્યો સુખ ભોગવનારા થાઓ. (૨૧) હું શ્રી અરિષ્ટનેમિ તીર્થંકરની માતા શિવાદેવી તમારા નગરમાં વસું છું, તેથી અમારું ને તમારું શ્રેય થાઓ, તેમજ ઉપદ્રવોનો નાશ કરનારું કલ્યાણ થાઓ. (૨૨) શ્રી જિનેશ્વરદેવનું પૂજન કરતાં સમસ્ત પ્રકારનાં ઉપસર્ગો નાશ પામે છે, વિઘ્નરૂપી વેલીઓ છેદાઈ જાય છે અને મન પ્રસન્નતાને પામે છે. (૨૩)

૨. જૈસિંગે મહારાજ સિદ્ધરાજની મુલાકાત લીધી. અને તેને ૧ લાખ ટંકના મૂલ્યનો હીરાજડિત હાર ભેટણામાં આપ્યો. સિદ્ધરાજએ તેને બેટા તરીકે સંબોધન કર્યું ને અંગત વ્યક્તિ તરીકે સન્માન કર્યું. અને પાટણ આવવાનું પ્રયોજન પૂછ્યું. જૈસિંગે દીક્ષા લેવાની પોતાની અંગત ભાવના વ્યક્ત કરી. રાજએ થરાદમાં બિરાજતા આચાર્ય આર્યરક્ષિતસૂરિ પાસે દીક્ષા ગ્રહણ કરવાનું સૂચવ્યું. રાજાની પ્રેરણાથી જૈસિંગ થરાદ ગયો. સૂરિ દેવદર્શને ગયા હોવાથી તે ઉપાશ્રયમાં બેઠો. ત્યાં ઠવણી ઉપર મૂકેલા દશવૈકાલિક સૂત્ર પર તેની નજર પડી. અને ગ્રંથ લઈને તે વાંચવા માંડ્યો. અને એકજ વખત વાંચવાથી ૭૦૦ ગાથાઓ કંઠસ્થ થઈ ગઈ. સૂરિજી પધાર્યા, આગમનનું કારણ પૂછ્યું. બાળકની એકાગ્રતા અને બુદ્ધિમતા જોઈને આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા. અને આવા મેધાવી બાળકને શિષ્ય તરીકે સ્વીકારી લીધો.

3. દેવતાના ૧૩ દંડક, ગર્ભજ મનુષ્ય, ગર્ભજ તિર્યંચ અને નારકીના એક એક એમ કુલ ૧૬ દંડકને વિષે ૬ પર્યાપ્તિ હોય છે. સ્થાવરના પાંચ દંડકને વિષે ચાર પર્યાપ્તિ હોય છે. વિકલેન્દ્રિયને વિષે 3 દંડકને વિષે પાંચ પર્યાપ્તિ હોય છે.

૪. કુલ દસ પયન્ના છે. (૧) ચઉશરણ પયન્ના (૨) આઉર પ્રત્યાખ્યાન (3) ભક્ત પરિજ્ઞા (૪) સંસ્તારક (૫) મહાપ્રત્યાખ્યાન (૬) મરણસમાધિ - આ ૬ પયન્નાઓમાં અંતિમ આરાધનાદિનો અધિકાર જુદાજુદા સ્વરૂપે સંક્ષેપથી કે વિસ્તારથી વર્ણવતા પ્રસંગાનુપ્રસંગે ઘણી જરૂરી બીનાઓ પણ જણાવી છે. (૭) શ્રી તંદુલ વેયાલિય પયન્ના - ગર્ભનું કાલમાન, દેહરચના અને યુગલિક પુરુષાદિનું વર્ણન કરીને દેહની મમતા ત્યજવાનો ઉપદેશ છે. (૮) શ્રી ગચ્છાચાર પયન્ના - મુનિવરોના આચારાદિ વિષે. (૯) શ્રી ગણિવિજ્જા પયન્ના - દિવસ બળ વિગેરે નવબળોને અંગે જ્યોતિષની હકીકત વગેરે વિષે. (૧૦) શ્રી દેવેન્દ્ર સ્તવ પયન્ના - પ્રભુની સ્તુતિ કરવાના અવસરે પૂછાયેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરોરૂપે ઉર્ધ્વલોકાદિની બીના જણાવી છે.

૫. બારમા ગુણસ્થાનમાં રહેલા ક્ષપક વીતરાગ, મહાયતી અને વિશુદ્ધ ભાવયુક્ત હોય છે. એક યોગ કરીને શુક્લધ્યાનના બીજા ભેદનું અપૃથક્ત્વ, અવિચાર પરંતુ સવિતર્ક ધ્યાન કરે છે. એકત્વ - અવિચાર અને સવિતર્ક રૂપ ત્રણ વિશેષણોથી યુક્ત બીજા શુક્લધ્યાનમાં વર્તતો થકો ધ્યાનને કરનાર સાધક મહાત્મા સમરસી ભાવને પોતાના આત્મઅનુભવથી ધારણ કરે છે. બીજા શુક્લધ્યાનના યોગથી સાધુ કર્મરૂપી સમિધ એટલે કાષ્ઠને બાળીને અંતે નિદ્રા તથા પ્રચલા આ બે પ્રકૃતિઓનો નાશ કરે છે. ક્ષપક શ્રેણીએ આરૂઢ મુનિ ક્ષીણમોહ ગુણસ્થાનના અંત સમયે ચક્ષુદર્શન, અચક્ષુદર્શન, અવધિદર્શન, કેવલદર્શન, જ્ઞાનાવરણીય પાંચ, અંતરાયકર્મની પાંચ - આ ચૌદ પ્રકૃતિઓને ખપાવીને મોહનીય કર્મના અંશથી રહિત થઈને કેવળજ્ઞાનથી યુક્ત બને છે. આ ગુણસ્થાને એક વેદનીયનો બંધ, સત્તાવન (૫૭) પ્રકૃતિઓનો